

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Lwowa. —

Dnia 12. b. m. z powodu rocznicy urodzin Najjaśniejszego Cesarza i Króla FRANCISZKA Pierwszego, naszego najmiłościwszego Pana, odprawiono się o godzinie totéj rano w tutejszym kościele archikatedralnym obrządku łacińskiego, nabożeństwo o zdrowie i długie lata Najjaśniejszego Pana. Przytomni byli wszystkie władze cywilne i wojskowe, Deputacja Stanów królestw i licznie zgromadzeni mieszkańcy miasta Lwowa. Po nabożeństwie zainonował celebrujący JW. Arcybiskup *Te Deum*, po czém odśpiewano hymn narodowy: »Boże zachowaj Cesarza Franciszka.« Wojsko tutejszej załogi i milicyja miejska wystąpiły w paradzie i uszykowane na rynku dały podczas nabożeństwa w ręcznej broni i dział na górę Wronowskiego zatoczonych zwyciężajne salwy, a po nabożeństwie przeciągnęły w paradzie przed JW. Jenerałem komenderującym. Wieczór tego dnia w król. miejskim teatrze artyści dramatyczni niemieccy i polscy dali wspólnie widowisko, przed którego rozpoczęciem odśpiewali przed portretem N. Pana hymn narodowy w niemieckim języku: *Boże zachowaj Cesarza Franciszka*, i przedstawili Obraz z żywych osób ułożony, wyobrażający w godłach, uczucia wierności i miłości mieszkańców tego kraju i stolicy jego ku swemu najukochańszemu Monarsze. Tego wieczora były świetne assamble u JO. Xięcia Gubernatora tychkrólestw.

W Cerkwi archikatedralnej obrządku grecko-katolickiego u Ś. Jerzego odprawił tego samego dnia JW. Arcybiskup Lwowski, Metropolita Halicki, w assistencyi licznego duchowieństwa uroczyste nabożeństwo o zachowanie nam w długie lata drogiego życia ukochanego Monarchy, po którym zaśpiewał w języku cerkiewnym hymn S. Ambrożego, poczem dobrani śpiewacy odśpiewali w tymże języku hymn narodowy: *Boże zachowaj i t. d.*

W wilią dnia tego w wieczór, w sali redutowej zgromadziło się liczne towarzystwo osób znakomych wszystkich klas na zabawę wieczorną z tańcami. Z uderzeniem dwunastej godziny odśpiewano przed obrazem N. Pana hymn na-

rodowy, częstemi i hucznemi oklaskami po każdej strofie przerywany.

— Z Przemysła. (Nadeś.) —

Dzień urodzin Najjaśniejszego Pana obchodzono tu z należą dniowi temu uroczystością. Najprzód, to jest wieczorem dnia 11. Lutego JW. Winkler, Starosta cyrkulu tutejszego całą publiczność tutejszą podejmował u siebie, gdzie po reprezentacyi teatralnej, w której przedstawiono ojcowską opiekę Najjaśniejszych Cesarstwa JJmć nad poddanemi swojemi, nastąpił śpiew: *Boże zachowaj Cesarza*, poczem bal, który się aż w późnej nocy zakończył. — W sam dzień zaś 12. Lutego o godzinie 9. zrana w kościele katedralnym łacińskim JW. X. Biskup Jan Potoczki przy licznej assistencyi zgromadzonego duchowieństwa, w obecności władz miejscowych cywilnych i wojskowych i ludu odśpiewał mszę Ś. i *Te Deum*; poczem w dowód najgłębszego uszanowania ku N. Monarsze dał JW. X. Biskup ślub wystużonemu żołnierzowi z pułku N. Cesarza Don Pedro z wychrzczanką, ofiarując im na zapomnienie 100 ŻR. w. w. Następnie w katedrze grecko-katolickiego obrządku odprawił JW. X. Biskup Jan Smigurski uroczyste nabożeństwo, po którym obchodzony był dzień ten dla nas szczęśliwy licznym balen wyprawionym przez JW. X. Biskupa Potoczkiego, gdzie przy licznych wystrzałach spełniano toasty za zdrowie najlepszego Monarchy. — Nie zapomniął JW. X. Biskup Potoczki także o konsystującym tu wojsku i militarym instytucie, i owszem w dowód swego przywiązania ku N. Panu darował pierwszemu 3 a drugiemu 1 beczkę piwa.

Zeby zaś i cierpiąca ludzkość na dniu tak świetnym pożądanéj doznała ulgi, będzie później wyprawiony bal publiczny na korzyść uciesnionej ludzkości.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Rossyja.

Dziennik petersburgski z d. 28. Stycznia (9. Lutego) donosi:

— z Petersburga d. 27. Stycznia. —

Jenerał Adjutant, Jenerał piechoty Hr. Toll, mianowany został członkiem rady państwa.

)

Reskryptem z d. 11. t. m. Cesarz Jmć raczył ozdobić orderem S. Anny pierwszej klasy przewielbnego Atmazego, Biskupa Nizno-Nowogrodzkiego i Arzamasu.

N. Cesarz Jmć raczył upoważnić komitet inwalidów do przyjęcia daru summy sto pięćdziesiąt tysięcy rubli assyg., ofiarowanej mu przez radcę kolegijal. Pawła Demidowa, na rzecz wdów i sierot wojowników, którzy przyczynili się do wiekopomnego przejścia Bałkanu.

W d. 20. b. m. pułki gwardyi Preobrażenski i Moskiewski i pierwsza brygada artylerji gwardyi weszły do naszej stolicy, powracając z kampanii tureckiej. N. Cesarz Jmć w towarzystwie Xięcia Alberta pruskiego i licznego sztabu głównego, w którym znajdowali się Posłowie francuski i austriacki; Ministrowie duński i hanowerski wyjechał na spotkanie tego walecznego wojska. Niebawem N. Cesarzowa Jmć raczyła zaszczycić swoją obecnością ich wnijsie. W d. 23. przyszła także druga brygada artylerji i szwadron pionierów konnych.

Posłowie tureccy Halil Pasza i Nedżib Sulejman Effendi przybyli do tutejszej stolicy w Sobotę o godzinie 7mej wieczorem. (Tenże sam dziennik zawiera program wstępnego onych posłuchania, przeznaczonego na d. 28. t. m., potwierdzony przez Cesarza Jmci, który dla szczupłości miejsca do następującego numeru odkładamy).

Dziennik Odeski z d. 29. Stycznia (10. Lutego) donosi:

— Z Odesy d. 29. Stycznia. —

Stan zdrowia naszego miasta nie przedstawia żadnego niebezpieczeństwa; kordon, który opasywał miasto Odesę, został zniesiony w Sobotę d. 25. t. m., jakieśiny w ostatnim numerze naszego dziennika oznajmili.

D. 27. Jenerał Gubernator wyjechał do Ocza-kowa i Kinburn, dla rozpoznania stanu szpitalów kwarantanny, przygotowywanych dla chorych żołnierzy, którzy będą przewiezieni morzem od wojska na wiosnę. — Zimno zaczyna być łagodniejsze; mieliśmy odwilż dnia 26. W porcie poczęła woda na lód występować.

Depesze odebrane przez Jenerał Gubernatora z Konstantynopola donoszą, że Radzca Stanu Ri-beaupierre przybył do tego miasta dnia 1. (13.) b. m. na fregacie: Xiężna Łowicka, oddanej do jego dyspozycji przez dowódcę naszej eskadry na morzu śródziemnym. Fregata i bryg, które jej towarzyszyły, weszły do Dardanellów, mając rozpuszczone wojenne flagi i odkryte działa; w przejściu tém pozdrawiano je wystrzałami, na co one podobnie wystrzałami odpowiadały.

Ponieważ kordon zdrowia, który otaczał na-

sze miasto, jest zniesiony, przeto jeden z właścicieli dóbr w obwodzie Odeskim przybył tu i udzielił nam szczegółów obrzędu podczas pogrzebu Hr. Potockiego. — P. Kramida Marszałek szlachecki, Jenerałowie: Kuris, Kobley, Nilus i przeszło 60 osób szlachty zebrali się byli w pałacu Sewerynowki na wybór urzędników obwodn Odesy: — Ciało zmarłego Hr. Seweryna Potockiego, przywieziono tegoż samego dnia z Moskwy, dla złożenia go w grobie tajemnym; wszystka szlachta wyjechała na przeciw niego z pałacu i odprowadziła je aż do kościoła.

Syn zmarłego, Hr. Leon Potocki, przybył tegoż samego dnia z Paryża. Nazajtrrz urzędnicy i szlachta, zebrani w tej okolicy, zanieśli śmiertelne szczątki zmarłego Hrabi na miejsce ostatniego spoczynku i złożyli je w grobie, który sobie zmarły przed dziesięcią laty kazał w ogrodzie wystawić. Liczni przyjaciele ronili tży wdzięczności, nad trumną tego szanownego męża, który zawsze był opiekunem tej okolicy. Młody Hrabią przejęty mocno cześcią, którą Szlachta oddała jego ojcu, niosąc jego ciało do grobu, bświadczył onę swą wdzięczność w najczulszych wyrazach.

Zjednoczone Niderlandy.

W dniu 29. Stycznia było tylko 47 Członków 'zby drugiej Stanów powszechnych (a potrzeba przynajmniej 56 do obrad), zatem odłożono na nowo posiedzenie do 1. Lutego.

P. Dupetitiaux uwolniony został w dniu 27. Stycznia z więzienia, wysiedziawszy 15 miesięcy z powodu przewinień druku.

Danija.

Gazeta pruska Stanu donosi z Kopenhagi pod dniem 26. Stycznia: Przypadek, który onegdaj wieczór spotkał Xiężnę Karolinę *) małżonkę Xięcia Ferdynanda, napełnił wszystkich strachem i trwogą. Czytając tak się zbliżyła do stojącej przed sobą świecy, iż się jej ubiór na głowie raptem zajął, płomień ogarnął potem strój na szyi, i zanim oddaleni przez kilka pokojów słudzy przybieźdź zdołali na pomoc i płomień ugasić, jedna połowa twarzy, włosy, szczególnież kark i ręce Xiężnej tak zostały spieczone, iż najdotkliwsze rany z tego powstały. Szczęściem Xiężna miała tego dnia na sobie suknię z wełnianej materyi, którą nie tak prędko płomień ogarnął. Zwołani dnia wczorajszego lekarze mocno zatruwżeni byli stanem Xiężnej, ale ponieważ część ostatniej nocy spokojnie spędziła, można mieć nadzieję, że ten nieszczęsny przy-

*) Najstarsza Xiężniczka córka Króla Duńskiego.

padek żadnych dalszych złych skutków za sobą nie pociągnie, oprócz, że Xiężna będzie musiała jakiś czas dotkliwy ból cierpieć.

Wielka Brytania i Irlandyja.

W dniu 28. Stycznia z południa były pokoje w Windsorze, na których znajdowali się: Lord Kanclerz, Lord Prezydent tajnej rady, pierwszy Lord Izby skarbowej, Sekretarze spraw wewnętrznych i t. d. Wprowadzony Reorder Londyński zdał Królowi sprawę z wyroków śmierci wydanych na zbrodniarzy na posiedzeniach grudniowych; Król Jmć darował wszystkim karę śmierci. Późem dał Król posłuchanie Lordowi Kanclerzowi, Xięciu Wellingtonowi, Hrabiom Bathurst i Aberdeen. Wspomnieni Ministrowie mieli zaszczyt później być wezwani do stołu królewskiego.

W Poniedziałek dnia 25. Stycznia było w Birmingham wielkie zgromadzenie, w zamiarze utworzenia politycznego związku między niższymi i wyższymi klasami mieszkańców tegoż miasta, dla naradzenia się nad środkami, jakby zapobiedz doświadczonej w ostatnich piętnastu latach nędzy, którą szczególnieźniej zlemu zarządowi spraw publicznych przypisać należy, a na którą nie masz gruntowniejszego środka, jak skuteczna reforma w Izbie niższej Parlamentu.

Podług Kuryjera, wniosek do adresu dziękczynnego na mowę z tronu zrobi Xiążę Buccleugh, a jak Globe zapewnia, wspierać go będzie Lord Glengall. Kuryjer mówi, Lord Shelmersdale (P. Edward Botle Wilbraham) miał go wspierać, lecz słabość mu tego nie dozwala.

Kuryjer donosi z Brazylii, że w prowincyi Ceara wybuchło powstanie, w zamiarze, lub pod pozorem, aby teraźniejszą formę rządu obalić, a na jej miejsce zaprowadzić nieograniczoną. Cesarz wydał odezwę, przez którą po wystąpieniu zdania rady, zawieszają różne artykuły konstytucyi.

Francyja.

Gazette de France twierdzi, iż ostateczny protokół dotyczący się Grecyi, między pełnomocnikami Rossyi, Anglii i Francyi w Londynie został podpisany i Xiążę Leopold Sasko-Końurski jako pannyjacy Xiążę Grecyi jest przeznaczony.

Margr. Alegre Par Francyi jeden z najbogatszych posiadaczy dóbr we Francyi, przeznaczył sumę 3 mil. fr. na założenie w Chartres miejsc urodzenia jego familii, instytutu opatrzania dla 300 starców. W tym celu zakupił ón stare opactwo z dobrami i zabudowaniami, których wyposażenie z ceną kupna kosztowało 200,000 fr., lecz przez to stało się wygodnem i przyjemnem miejscem. Codzienne koszta utrzymania każdego mieszkańca podane są na 1 fr., tak, że

wyżywienie 300 starców kosztowałoby rocznie 110,000 fr. Każdy mieszkaniec tego instytutu będzie miał za to wino, jabłecznik, mięso, jarzynę, tytiun, i suknią zimową i letnią, wszelako wolno mu nosić suknie, jakie mu da rodzina jego. Kapitał funduszowy jest częścią w dobrach nieruchomości, a po części w rentach. Dziesiąta część summy przeznaczonej na roczne wydatki, będzie składana, na kapitał obracana, aby z tego opędzać pomnożone wydatki. Oprócz tego jest folwark, przynoszący rocznie przeszło 5000 fr. i przeznaczony do utworzenia drugiego pomocnego funduszu, który bez roztrwonienia, ma się 100 lat utrzymywać.

Hiszpanija.

Podczas zaślubin Króla dano cztery ozdoby złotego rana, sześć wielkich wstęg orderu Maryi Ludwiki dam szlchetnych, 17 orderów Karola III., 20 krzyżów pensyj i 42 krzyże kawalerskie tegoż orderu, tudzież orderu Isabelli 4 wielkie wstęgi, 6 krzyżów komandorskich i 4 krzyże kawalerskie.

Podług wiadomości z Madrytu odebranych w Paryżu, umarł w d. 25. Stycznia Kawaler de Medici, Minister spraw zewnętrznych i skarbu Króla Jmci Obojój Sycylii, po trzechedniowej chorobie w Madrycie, dokąd Monarsze swojemu towarzyszył. Sądzą, że Xiążę Cassaro otrzymał portefenille spraw zewnętrznych. Jeszcze nie naznaczono dnia odjazdu Królestwa Ichmość Sycylijskich z Madrytu. Podróż do Bajonny trwać ma dni 23, a z Bajonny do Paryża dni 16. — (Renty neapolitańskie na wiadomość o śmierci Ministra Medici spadły w d. 1. Lutego na giełdzie paryżkiej o 3 procentu.)

W Madrycie umarło do d. 8. Stycznia 100 osób z powodu wielkiego zimna, a między temi obadwa Jeneralni Wikaryjusze Arcybiskupstwa Limy. Klasztory dają żywność, kołdry i płaszcze. W Walencyi, Murcyi i Granadzie prawie wszędzie jest po 6° zimna. Nawet brzegi północne Afryki okryte są śniegiem i hyenny wiele tam złego zrzadzają. — W okolicy Tangieru pokazało się wiele tygrysów, dowód, że 30 do 40 mil głęboko w puszczy musi być zimno. Od czasu ostrej zimy w 16tym wieku, podobnej nikt nie pamięta. — Dzienniki Amerykańskie mówią, że tegoroczna zima w Ameryce jest bardzo łagodna.

Portugalia.

Monitor zawięra następujący list z Lizbony datowany pod d. 16. Stycznia: „Król umieścił wszystkie sługi po zmarłej swój Matce w swoim pałacu. Wczoraj, dnia ósmego po śmierci Królowej, Król, który cały ten czas na samotności

przepędził, pozwolił znowu zbliżyć się do siebie dworzanom i przyjmował od nich wyraz żalu ze straty przez siebie poniesionej. Chociaż nie masz żadnej pewnej wiadomości o treści depešów które niedawno przywiózł Antonio Ribeiro Saraiva, umieszczony przy legacyi Portugalskiej w Londynie, wszelako rozchodzi się tu wieść najwięcej do prawdy podobna, że rząd angielski uzna niebawem naszego Monarchę. — Zimno było tego roku nadzwyczajne w Portugalii; studnie, jeziora, a nawet rzeki Tamega i Mondego pozamarzały.“

Dziennik „Journal du Havre“ zawiera następujący list pisany z Terceiry od Oficera pod d. 18. Grudnia r. z.: „W d. 1. Listopada odplynęliśmy z St. Malo pod zastoną francuzkiego wojennego bryga, który nas aż do Ostendy miał odprowadzić; w Flessyndze, gdzie musieliśmy zawinąć, nie mogliśmy na ląd wysiąść. W d. 13. zawinęliśmy nakoniec do Ostendy, i tu pozwolono nam dopiero wysiąść na ląd, ale zawsze tylko po siedmiu. Z tamąd dopiero w d. 26. Listopada odplynęliśmy do Terceiry, gdzie szczęśliwie przybyliśmy w d. 12. Grudnia. Wysiadając na ląd, przyjęci byliśmy przez całą osadę stojącą pod bronią, mającą na czele Hr. Villafior. Przeszedłszy przez podwojny szpaler na plac musztry, gdzie stanęliśmy w szyku bojowym, otrzymaliśmy przy odgłosie radosnym wszystkiej ludności, broń będącą w pogotowiu dla naszego pułku ośmnastego. Hrabia sam podał naszemu Pułkownikowi swój pałasz, dodając: „Stużył mi w r. 1826 w pamiętnej potyczce pod Coruche, powierzam go WPanu.“ Po tym zupełnie wojennym obrzędzie, poprzedzeni tamborami zajęliśmy przeznaczony dla nas koszary. Przyznam się WPanu, iż wyborny porządek, nadzwyczajne ochędostwo i pyszne urządzenie, wszędzie przez Hrab. zaprowadzone, niezmiernie mię zajęły. Mamy lepsze, niżli w najspokojniejszej załodze europejskiej, utrzymanie, oporządzenie i leże. Bryg z eskadry lizbońskiej przypatrywał się naszemu wylądowaniu, i przybył tylko dla tego, aby był świadkiem, z jakim zapamiętaniem nas przyjmowano. Że go niebawem burza napadła, przeto zmuszony był zapewne powrócić do Portugalii, gdzie przywiezie wiadomość o szczęśliwym naszym przybyciu na Terceirę.“

Ameryka Hiszpańska.

Listy z Campeche z d. 23. Listopada donoszą o oderwaniu się prowincyi Yukatan od Rzeczy-

pospolitej Meksykańskiej. Akt oderwania się został w d. 9. Listopada w Meryda ułożony i podpisany przez władze nowego Państwa, które przybiera imię „Rzeczypospolitej centralnej“. Lecz Dzienniki Nowego Yorku zdarzenie to tak wykładają, iż Yukatan oświadczyło się tylko za zniesieniem osobnego prowincyjnego rządu i za jedyną i nierozdzielną meksykańską centralną rzeczpospolitą.

W Tampiko znajdowało się jeszcze w d. 27. Listopada blisko 600 chorych lub rannych Hiszpanów; a 1,200 już było do Hawanny powróciło. Orkan z d. 10. Września miał podług wiadomości z owych okolic więcej krajowi szkody uczynić, niżeli najście Hiszpanów.

Dziennik Times umieścił list z la Guayra z d. 26. Listopada, odebrany w giełdzie Filadelfickiej, treści następującej: „Tę chwili odbieram akt z Karkakas, podług którego Wenezuela oderwała się od Rzeczypospolitej. Przeciwno temu środkowi było tylko trzy głosy, między temi głos Jenerała Clemente. Jenerał Paez jest na teraz w Walencyi, dokąd po niego posłano. Podobnie oświadczyły się Puerto Cabello, Victoria i t. d. Słowem, rozdział ten nastąpi, a że zapewniają, że tego lud żąda, tedy spodziewać się należy, że spokojność publiczna nie będzie naruszona. — Times wyraża także: „Wiadomości nasze z Chili dochodzą do d. 4. Września. Kraj ten; jak większa część Rzeczypospolitych południowo-amerykańskich, był teatrem stronniczego ducha i zabiegów przy wyborach. Gubernator, sadząc się być na życiu zagrożonym, przeniósł siedzibę rządu z Santiago do Valparaiso.“ — Jakiż to nieszczęśny stan tych nowych rzeczypospolitych!

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr polski. — Dziś: Na dochód JP. Błotnickiego, po pierwszy raz: *Trzydzieści i sześć lat z życia dwojga kochanków*. Dramat charakterystyczny w dwóch oddziałach. — Później po pierwszy raz: *Wilk na pokucie*. Komedjo-Opera w 1 akcie z francuzkiego.

Teatr niemiecki. — Jutro: Zum Vortheil des Schauspielers und Sängers Eduard Weiss. *Fortunatus Wurzels Wanderungen durch die Zauberswelt*, oder: *die zwey Aschenmänner*. Grosses neues tragisch-romantisch-komisches Zauberspiel in zwey Abtheilungen. Nebst einem Vorspiele, betitelt: *Ende gut, Alles gut*.

— W Niedziele: *Der Kirchtag in Petersdorf*, oder *die beiden Nachtwächter*. Romische Oper in 2 Aufzügen.

(Do tego Nru. Gazety dołączony jest Nr. 8. ROZMAITOŚCI.)

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; — Drukiem: Piotra Pillera.